DAILY
اراده
داطفان نشراتي مرکزملي خپلواکه ورځپانه

سال ششم شماره دوازدهم
شماره مسلسل ۸۷۹
پنجشنبه ۱۰ قوس ۱۳۸۴ هش
۲۹ شوال المکرم ۱۴۲۶ هـ ق
1 December, 2005

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ ش

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

دوه قوماندانان محاکمې ته راښکل شول

د کاپيسا ولايت چارواکي وو د چارواکو په وينا شوی دی چې محکمه به ووايي دغه دوه قوماندانان چې د قوماندانان يې محاکمې عبدالمحبوب او عبدالقهار په نامه يادېږي ته راښکلی دی چې څه مودې وړاندې دنا امنيو والو نښتو او وژنو په تور ددولت لخوا نيول شوی دي ديو بل په ضد راښکل نو ددې لپاره دا اړينه وه چې مورې دوی راولو او کينوو څو خلك بيرته په خپلو کې وروژنه شي او په ربښتيا هم داسې وشول ددوی په غياب کې خلك آرامه شول ۴مخ

سپردن اسلحه سنگین وخفیف

یکتن از فرماندهان پیشین جهادی بعد از ظهر دیروز یمقدار اسلحه سنگین و خفیف را که با خود داشت به برنامه خلع سلاح افراد غیر مسول یا دایاک سپرد. ص ۴

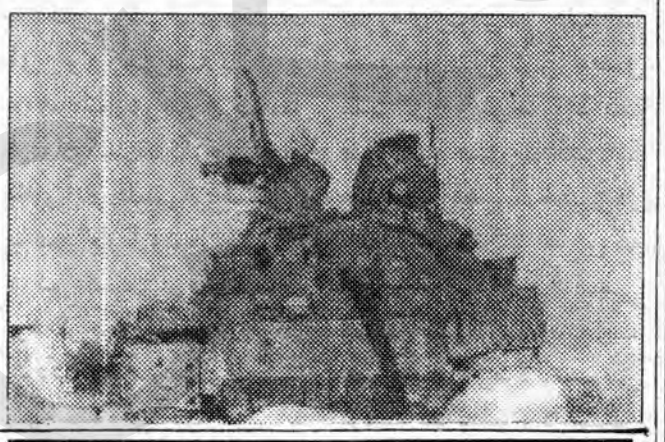

سفر دوکتور کیم هوویلس به افغانستان

دوکتور کیم هو ویلس از مقامات ارشد وزارت خارجه بریتانیا در چهار چوب سفرش به اسیا به زودی وارد افغانستان خواهد شد اقای ویلس که در حال حاضر مشغول دیدار از پاکستان است قرار است در کنفرانس دو روزه همکاری های منطقه یی در کابل شرکت کند اقای هوویلس که در این کنفرانس که بتاریخ چهارم دسمبر به مدت دو روز برگذار میشود نمایندگی کشور های ۶ ۸ و ریاست کنفرانس همکاری های منطقه یی را به عهده خواهد داشت به گفته نوید احمد مایل سخنگوی وزارت امور خارجه کشور دوکتور هوویلس در حاشیه این کنفرانس با شماری از مقامات کشور نیز دیدار خواهد کرد کنفرانس همکاری های منطقه بمنظور بررسی رشد اقتصاد منطقه در کابل برگذار میشود که یازده کشور از جمله کشور های همسایه افغانستان در ان اشتراک میکند میزبانی این کنفرانس را دولت افغانستان و سفارت بریتانیا در کابل بر عهده دارند.

اته تنه تورن غله ونيول شول

نيره شپه په دولس بجو يوې ډلې غلو د کابل - کندهار لويه لاره دکاکړو په سيمه کې د ترافيکو پرمخ ترلې وه او غوښتل يې چې دخلکو دشخصي مالونو په لوټولو لاس پورې کړي دزابل دوالي وياند ګلاب شاه علي خيل وايي چې امنيتي خواکونه تر خبرېدو وروسته سيمې ته ورسيدل غله سيمې ته ورځيرمه کلي ته وتښتيدل امنيتي خواکونو کلي محاصره او د پلټنو په ترڅ کې يې اته تورن کسان نيولی چې دوه تنه يې غله پېژندل شوی دی دبوې سراچې موټر سره چې هغه دخوست د ترافيکو پليټ لري نيول شوی دی.

علی خيل وايي چې ددې کسانو په نيول کيدو سره به دوی د توانيږي چې دغلو يوه لويه ډله چې کله ناکله په دې سيمو کې دهيواد والو شخصي مالونو لوټې ونيسي او دقانون منګلو ته به يې وسپاري ديادونې وړ ده چې څو خلې په دې سيمو کې غلو او شوکمارو د کندهار- کابل پر لويه لاره دمسافرينو شخصي مالونه لوټلې وو.

تسلیمدهی تجهیزات نظامی سربازان کانادایی به اردوی ملی

سربازان کانادایی با فرود اوردن بیرق کشور شان در مراسم روز قبل یک پایگاه شان در کابل را با تمام تجهیزات و زیر بناهایش به اردوی ملی کشور سپردند این پایگاه نظامی در جنوب غرب کابل در نزدیک قصر دارالامان موقعیت دارد ص۴

دستگیری پنج تن اتباع پاکستانی

پولیس در ولایت شرقی کنر پنج تن از اتباع پاکستانی را به اتهام قطع جنگلات و قاچاق ان به پاکستان بازداشت کرده است قبل از این نیز دست کم پانزده تن افغانها بااتهام مشابه در ولایت کنر از سوی پولیس باز داشت شده اند دولت و سازمان های طرفدار حفظ محیط زیست بارها از قطع و قاچاق جنگلات در مناطق شرقی و جنوبی کشور از جمله ولایت کنر اظهار نگرانی کرده اند.

اعلان نتایج انتخابات روسای شورا های ولایتی

دفتر مشترک تنظیم انتخابات پارلمانی کشور نتایج پایانی انتخاباب روسای شوراهای ولایتی این کشور را اعلان کرد پس از انتخابات پارلمانی ۶۸ تن از شورای های ولایتی به مشرانو جرگه معرفی شده اند سخنگوی رئیس جمهور کرزی گفته است به زودی فهرست نام های ۳۴ تن از اعضای انتصابی در مشرانو جرگه را نیز نشر خواهد کرد به اساس گذارش ها دفتر مشترک تنظیم انتخابات گفته است در اخرین هفته ماه جاری اعضای ولسی جرګه و مشرانو جرگه نخستین نشست ایشانرا برگذار خواهد کرد.

دپوليسو په يونيفورم کې دغلو نيول

دپکتيکا په ولايت کې امنيتي خواکونو ددوو جلا جلا عملياتو په ترڅ کې شپږ تنه وسله وال غلې او لار وهونکی نيولی دسيمې امنيتي خواکونه وايي چې ددغو کسانو په څان دپوليسو يونيفورم وو ددې ولايت دامنيې قوماندان مرستيال ډګروال مالك وويل په نيول شوو کسانو کې دري وسله وال کسان چې دغزنی دبند سردی دساتونکو په توګه يې دنده درلودله او څو ورځې وړاندې يې د پکتيکا ولايت دبانك دمدير له کوره دوسلو په زور يو نيم ميليون افغانی او نور قيمتی شيان غلا کړی وو. شامل دی ده دپوليسو يونيفورم وو ددې وويل دري نور دزابل اوسيدونکی دی چې دپکتيکا او زابل ترمنځ دلاري په اوږدو کې په لويو دارو کې يې لاس درلود.

آيا د ښار ګوتو بې قسطه ډالري کورونه به زموږ بې وزلي هيوادوال واخيستلای شي؟

په ښار او کليوالو سيمو کې دنفوسو په زياتوالي سره طبعی ده چې دکورونو او بوختياوو ستونزې رامنځته کيږي خوله علمی اونړيوالو معيارونو څخه په استفاده اړوند مسوول چارواکي کولای شي چې په خپلو جدی اوکارنده اجراتو سره په دغه لاره کې پرتې ستونزې له منځه يوسي. خوزموږ هيواد کې ستونزې دحل په ځای دهرې ورځې په تيريدو سره زياتيږي.داسې ستونزې څکه زياتې شوی چې له يوې خوا دهيواد په دننه کې دنفوسو زياتوالی،د ښاري او کليوالی ژوند ترمنځ دتوازن نشتوالی، دمهاجرو کډوالو راتګ ستونزې زياتې کړي او له بلې خواددې خلورو کلونو په اوږدو کې تراوسه د لزوميت او لازميت په پام کې نه نيولو سره د اړوند ادارو له خوا نه داستوګنې دکورونو لپاره دپروژو او ښارګوټو دجوړولو په برخه کې اقدام وشو او نه دورځ په ورځ زياتيدونکرايو داخيستلو په برخه کې عادلانه نرخ وټاکل شو له ازاد بازار څخه په استفاده د کرايی کورونو څښتنانو خپل سری کرايې ان تر ډالرو پورې ورسولی چې د بډو اخيستلو او اداري فسادونو لپاره يې هم زمينه برابره کړيده.

په دې وروستيو ورځو کې دکابل ښار په قصبه کې دامريکايی کمپنی له خوا ددرې زرو بې کورو هيوادوالو لپاره د پخو کورونو جوړول چې خپله دولت يې هم په ګته کې سهيم دی دبې کورو هيوادوالو لپاره دسلګونو کورونو په برخه کې يو ګټور اقدام دی چې د اړوندو ادارو له خوا له بهرنيو نورو پروژو سره ددې پروتوکولونو لاسليك او ولايتونو ته يې دلمن غځول هغه غوښتنې دی چې هيوادوالو تل ددې او مکروريانو په خير پروژو غوښتنه کړيده.

خو دهيواد اوسنی ارتباطی ا و تمايلی شرايط ددې ښارګوټو دجوړولو په برخه کې داسې پوښتنې را منځته کړی چې څنګه به داسې کورونه دمستحقو په واک کې ورکړل شي او څنګه به يو غريب بې کوره هيواد وال ددې ښارګوټو کورونه له قسط پرته په ډې کمو معاشونو سره ترلاسه کړای شي ډير او زيات امکانات موجود دي چې ددې ښارګوټو کورونه به دغريبو له لاسه په دې کمو عوايدو سره ووځي او بيرته به د شتمنو لپاره پاتې شي بيا به په لوړو ډالرې کرايو ورکول کيږي ا و يا خو به دشتمنو له خوا په کې يوه بله سوداګری رامنځته شي ځکه خو بايد ددې دپروتوکولونو دلاسليك په وخت زموږ دبې کورو هيوادوالو اقتصادي توانايی دپيسو په ورکړه کې د قسطونو په برخه کې ونيول شي او دوهم دا چې بايد په داسې ښارګوټو کې دپلورلو راپلورلو لپاره تاکلی اوږده قيدونه وضع شي او کنه داسې ښارګوټی دغريبو او بې کورو په درد نشي دوا کيدای.

قربانیان آزار جنسی نگرانند که مورد سوءظن و تنبیه قرار بگیرند

از سایت انترنتی بی بی سی

شهین علیایی زند، بنیانگذار موسسه پیشگیری از آزار جنسی کودکان و نوجوانان در ایران، درباره آزار جنسی کودکان و نوجوانان توسط اقوام و نزدیکان و در محیط خانوادگی چنین می گوید: من به طور تصادفی و جریان تهیه مقاله ای در زمینه رشد کودک به ویژه تکامل جنسی او در این دوران، با ابعاد معضل سوءاستفاده جنسی از کودکان در ایران آشنا شدم. به دنبال چاپ این مطلب (در نشریه ای که با آنها همکاری داشتم) من با نزدیک به صد نفر از گوشه و کنار ایران، درباره تجربه های شخصی آنها از آزار جنسی در کودکی، به طور حضوری گفتگو کردم. این دست از گفتگوها همیشه میسر نیست و تقریبا غیرممکن بوده است. صحبت با این افراد باعث شد که من به تحقیقاتم در این زمینه با جدیت تمام ادامه دهم چون به این باور رسیده ام که هیچ آسیبی به اندازه سوءاستفاده جنسی در کودکی در تعیین مسیر زندگی یک فرد تاثیر منفی به جای نمی گذارد. آزار جنسی هم شامل آزار جسمی است هم آزار عاطفی پس ابعاد تاثیرگذاری (منفی) آن همه جانبه است. شاید بتوان بی مهری ها و تهاجم های بدنی را فراموش کرد، اما آزار جنسی را کمتر فردی است که بتواند فراموش کند. آثار مخرب آزار جنسی در کودکی به گونه های مختلف دامن گیر فرد و جامعه می شود. وقتی از من خواسته شد که در زمینه زنان روسپی تحقیق کنم، با آماری مرتبط و ترس آور مواجه شدم: بیست و سه درصد از زنان روسپی که با آنها گفتگو داشتم در کودکی مورد سوءاستفاده جنسی اطرافیان خود قرار گرفته بودند. من نهایتا موفق شدم نتیجه تحقیقاتم را که برای متخصصان و دانشگاهیان بسیار حیرت آور بود - در سال ۱۳۷۸ و در چند کنفرانس مطرح کنم. این گونه مشاهدات جای تردیدی برای من باقی نگذاشت که مواجهه با این معضل اجتماعی باید از جنبه تحقیقات و مقالات فراتر برود و به اقدامی سازماندهی شده تبدیل شود. اما من با دیوارهای بلندی روبرو بوده ام. نه فقط در ارتباط با کسب مجوز برای تاسیس "موسسه پیشگیری از آزار جنسی کودکان و نوجوانان" بلکه حتی برای مجاب کردن متخصصان که این معضل وجود دارد و باید درباره آن به طور باز صحبت کرد.

پس از چند سال پیگیری مداوم و تحمل مشقات زیاد سرانجام در اوایل سال ۱۳۸۳ موسسه پیشگیری از آزار جنسی تاسیس شد. برخی اشعار قدیمی ما و شواهدی که از رفتار برخی از پادشاهان برجای مانده حاکی است که ظاهرا ارتباط با بچه ها جایگاه پراهمیتی داشته است. البته اگر به جهان شرق نگاه بکنیم، همه جای ردپای سوءاستفاده جنسی از کودکان می بینیم. برای نمونه این موضوع در چین و جهان عرب نیز ثبت شده است. جهان غرب هم هرگز از این موضوع مستثنی نبوده و اکنون نیز سوداگری کودکان توسط گروه های مافیایی شرق

و غرب به طور هولناکی در جریان است. آمار دقیق و قابل اعتماد از سوءاستفاده جنسی از کودکان در هیچ کجای دنیا وجود ندارد. چون سوءاستفاده جنسی از کودکان همواره یک تابو و انگ اجتماعی اساسی جوامع مختلف بوده است. وقتی صحبت کردن درباره آن بسیار دشوار است آمار که جای خود دارد.

تجربه های فردی که اساس تحقیقات سال ۷۸ من قرار گرفت، زوایای دردناکی از سوءاستفاده جنسی در کودکی را آشکار می کرد: بسیاری از دختران برای مخفی نگاه داشتن آزار جنسی که در کودکی تحمل کرده بودند چاره ای ندیده بودند جز رد خواستگار خود و امتناع از ازدواج. آنچه این تجربه را برای تمام دخترانی که با آنها مصاحبه کردم، سخت تر می کرد این بود که نمی توانستند آزار جنسی از سوی نزدیکان و آشنایان را برای کسی بازگو کنند حتی مادرشان. چون از این بیم داشتند که خودشان مورد سوءظن و تنبیه قرار بگیرند. من نتیجه تحقیقاتم را وقتی با تحقیقات ملل دیگر مقایسه کردم، دیدم که این وضعیت عمومیت دارد و در بسیاری از موارد حتی مادران از سوءاستفاده جنسی فرزند دختر یا پسر خود مطلع هستند اما به روی خود نمی آورند. ظاهرا آنها می خواهند به این ترتیب کانون خانوادگی را حفظ کنند!

در اینجا بد نیست از آزار جنسی پسران هم بگوییم چون اگر دختران طعمه آزارهای جنسی قرار می گیرند به همان میزان هم پسرها مورد سوءاستفاده جنسی قرار می گیرند. وقتی من مصاحبه با دختران و پسران را تفکیک کردم دیدم که دخترها به ویژه وحشت داشته اند مورد سرزنش قرار بگیرند که خود زمینه ساز سوءاستفاده جنسی بوده اند. یافته های دردناک تحقیقات من و تحقیقات در انستیتوت های مختلف داخلی و خارجی ابعاد زیادی دارد از جمله این که سوءاستفاده از کودکان عقب مانده ذهنی در سطح گسترده ای صورت می گیرد. این وضعیت به خاطر زندگی غریزی این کودکان به شدت تشدید می شود. چون خود آنها به مرور به سمت این رویداد گرایش پیدا می کنند.

آزار جنسی کودک در خانواده گاه سهوا و گاه به عمد رخ می دهد. سهوا زمانی است که آزار جنسی کودک به خاطر غفلت پدر و مادر اتفاق افتاده است. محول کردن نگهداری از بچه به دیگران از جمله این غفلت هاست. پدر و مادرها وقتی می خواهند از منزل خارج شوند گاه فرزند کوچک تر را به پسر بزرگتر می سپارند. این خود می تواند فرصتی برای یک پسر تازه بالغ و غرایز جنسی او باشد. در خانواده هایی که زن شاغل است و نگهداری فرزندان به عناصر مختلف محول می شود نیز آزار جنسی کودک زیاد دیده می شود. پدر و مادر ممکن است که از همه لحاظ خیلی مواظب بچه باشند اما مثلا اگر او را به خانه همسایه بفرستند باز احتمالا زمینه برای آزار جنسی کودک فراهم شده است. یکی از عناصر سوءاستفاده گر از کودک خود همسایه ها هستند. در حالی که همه جوامع با معضل آزار جنسی کودک روبرو هستند اما عادات زندگی و فرهنگ های متفاوت باعث می شود که برخی از انواع آزار جنسی در برخی کشورها بیشتر دیده شود. یکی از آنها هم همین عادت فرستادن بچه به خانه همسایه است. برخلاف تصور عمومی سوءاستفاده جنسی در روستاها زیاد دیده می شود. از بچه ها در این مناطق برای کار در مزرعه استفاده می شود و تنها بودن او با یک بزرگتر برای ساعات طولانی می تواند زمینه ساز سوءاستفاده های مختلف از جمله جنسی شود.

شکل دیگری از سوءاستفاده جنسی که در جوامع سنتی مکررا دیده می شود ازدواج اجباری دختران کم سال با مردهای بزرگتر است. دختربچه ای را وادار می کنند با مردی ده ها سال بزرگتر از خودش ازدواج کند. اما اگر به تقسیم بندی آزار جنسی کودک سهوا یا عمدا باز گردیم می بینیم که در نوع عمدی آن پدر و مادر بزهکار چگونه از فرزند خود و کودکان دیگر برای فحشا سوءاستفاده می کنند.

فحشا در برخی خانواده های بزهکار در داخل خانه سازماندهی می شود. در جریان تحقیقاتی که در زمینه روسپی گری داشتم دختری برای من توضیح داد که اولین "مشتری" او را مادرش پیدا کرده است! در کنار سوءاستفاده جنسی از کودک به خاطر غفلت برخی خانواده ها (سهوا) و به طور سازماندهی شده در میان برخی افراد بزهکار (عمدا)، بدآموزی گروهی از مردان نیز اهمیت ویژه ای در گسترش کودک آزاری دارد. به باور من در طول قرون همواره گروهی از مردان جامعه ما به لحاظ جنسی آزادی های غیرمتعارف داشته اند که با آن برخورد نشده است با این گفته نمی خواهم دست داشتن برخی زنان در سوءاستفاده جنسی از کودکان را انکار کنم اما تعداد این حوادث در مقایسه با مردان بسیار ناچیز است. زندگی بسیاری از کودکان جامعه ما تحت الشعاع تابو و انگی است که گفتگو علنی درباره آزار جنسی کودک را بسیار دشوار کرده است. اما من شکاف در بدنه این تابو را می بینم و به مرور مسائل مرتبط با آزار کودکان به طور علنی مورد بررسی قرار می گیرد. با این حال با توجه به ابعاد و انواع آزار جنسی کودکان در خانه، موضوع پیشگیری اهمیت حیاتی دارد.

تحقیقات و مشاهداتم به من نشان داده که دولت ها و جوامع همواره وقتی یک موضوع به معضلی بزرگ تبدیل شد به فکر چاره و درمان می افتند. معضل اعتیاد، روسپی گری و خیلی مسائل دیگر گواه این مدعا بوده و آزار جنسی کودکان هم از جمله همین معضلات است.

اما من به پیشگیری اعتقاد دارم و در انستیتوی خودم آموزش را از دوره پیش مکتب آغاز می کنم. بخشی از همین آموزش اولین کتاب قصه را نوشته ام که هدف از نگاشتن این رشته کتاب ها، هم گفتگو با کودک است هم آموزگار و هم مادر و پدر. البته نباید فراموش کرد که فرآیند پیچیده آموزش پیشگیری تا رسیدن به ثمر زمان زیادی می طلبد اما به واقع موثرترین راه حل است این آموزش ها با ظرافت هایی باید صورت بگیرد تا بدبینی و ذهنیت منفی در کودک ایجاد نکند. اما این که در دورانی که من بزرگ می شدم معمولا زنان با تجربه تصویر منفی از مرد ترسیم می کردند که بعدا و در سنین بالاتر متوجه می شدیم که مردها بد نیستند فقط گروهی از آنان آموزش های بدی داشته اند. اگر آموزش ها به گونه ای باشد که ایجاد وحشت کند نه تنها کودک آسیب می بیند و دچار وسواس روحی می شود بلکه خود مادر هم در یک نگرانی دائمی بسر خواهد برد. گرچه پیشگیری از درمان بهتر است اما نمی توان صبر کرد تا نتایج پیشگیری آشکار و موثر واقع شود. قانون باید در همه سطوح ناظر و پشتیبان قربانیان آزار جنسی در خانه باشد و ما در این زمینه است که با مشکل روبرو هستیم اما همان طور که توانسته ایم تابو را بشکنیم و با آزادی بیشتری درباره آزار جنسی کودک صحبت کنیم به همان ترتیب امیدواریم که بتوانیم هر چه زودتر ابزار حمایت از کودکان را افزایش دهیم.

این ابزار شامل شناسایی و اطلاع دادن در مورد این گونه آزار به مسئولان است. اما مرحله حیاتی تر و مهم تر، بعد از شناسایی و اطلاع دادن آغاز می شود. پس از اعلام چنین رویدادی این مسئولان هستند که باید برای مقابله با آزار جنسی کودک زمینه مناسبی را فراهم آورند.

تعلیم بنه دی خو تربیه له هر څه مهمه ده!!

منت بار

په وروسته پاتی هیوادونو کې د ښوونې په څنګ کې روزنې ته زیاته پاملرنه شوی ده که چیرې چا په ښوونه او تعلیم ځان ښکلی کړی وی او روزنه یې هیره کړی وی نو ښوونه په یوازی والی باندی هیڅ نه شی کولای.

او نن چې زمور په هیواد کې کومې ناخوالی را پیدا کیږي دا د ښوونې ګناه نه وه بلکه روزنه هم په کې لوی لاس لری. که له ښارونو نه ووځو، ولسوالیو کلیو او باندو ته لاړ شو نو دا به راته پوره څرګنده شی چې د سابینس او تکنالوژی په دغه روښانه دوره کې بیا هم په دغو برخو کې د ښوونې او روزنې چاری ډیری پیکه او بدرنګه دی هغه په دی مانا چې لاتر اوسه پوری په دغو سیمو کې اساسی ښوونځی نه دی جوړ شوی او زمور د هیواد دغه ستره پانګه لاتراوسه پوری په دی سور ژمی کې په ازاده فضا کې خپل ورځنی لوست ته دوام ورکوی. د ژمی بیرحمه سړه بادونه واوری اوبارانونه د مدام له پاره د دوی ژوند تهدید وی او تر ازارلاندی یی نیسی.

څنګه به ښه وی چې پوهنه عامه شی او هر چا ته په خپله ژبه د کور تر څنګ درس ورکړ شی چې ددی کار د اجرا په صورت کې به دوی له خپل سری او بی سری نه راګرځیدلی وی او خپل ژوند په به یی په هغه باندی سمبال کړی هم وی زمور ګران هیواد چې په اوس وخت کې د بیا رغاونې په حال کې دی د تعلیم سره جوخت روزنې ته زیاته اړتیا لری او دا اړتیا هغه وخت پوره کیدلای شی چې زمور ځوان قشر په اسلامی، افغانی او وطنی ګاڼه سمبال شوی وی. دا چې پوهان وایی چې د ښوونې سره روزنه په کار ده په حقیقت کې دا دواړه سره لازم او ملزوم اړیکی لری چې باید انسان او انسانیت ته ښکلا ور په برخه کړی.

افغان ولس په دریو لسیزو کې ډیری خواږی، غریبی او بی عزتی لیدلی دی. وهل شوی، وژل شوی، غندل شوی او دهیواد پر ینبودلو ته اړ شوی دی د دوی پر مخونو باید د مهربانی او ترحم لاس باید راښکودل شي هغه څه ته چې نیاز او ضرورت لری باید په ډیری نرمی او مهربانی سره یې ضرورتونو ته ځواب ووایل شي.

خو بدبختانه چې زمور په ډیرو دولتی موسسو کې لیدلی دی چې په اوس وخت کې بشر د مریخ په ځیرنو بوخت دی بیا هم زمور د هیواد انسان په محکومیت کې شپې ورځې تیروی حاکمه طبقه د مراجعینو په وړاندی د زیات بد سلوک څخه کار اخلی.

خو دوی په دی لاسه دی پوهیدلی چې دوی دولت د همدی له پاره استخدام کړی دی چې د خلکو غوښتنو ته په خلاصه ټنډه ځواب و وایي او ستونزی یې کمی کړی که د مراجعینو په وړاندی د تروی ټنډی نه کار اخیستل کیږي نو دا په کلکه سره ویلی شو چې دا به د ننی پیړی سړی نه وی.

نن ورځ په ورځینو چارو کې ښه سلوک د دموکراسی د پلی کولو له پاره په زړه پوری کار شمیرل کیږي خو که چیرې له دموکراسی څخه ناوړی ګټې تر لاسه کیږی نو نتیجه به یې ډیره کمزوری او اوبلنه وی.

مور باید دومره روزنه تر لاسه کړو چې د خلکو خدمت په امانت داری سره سرته ورسوو.

حاکمه طبقه باید د حکومت کولو له پاره نه وی بلکی باید خلکو د زیات خدمت کولو جوګه شی. تر څو د ښوونې او روزنې په چوکاټ کې د هیواد او خلکو تولو ورځنیو غوښتنو ته په پاکی سره ځواب ووایی.

د بیا رغاونې په لور

ملي موزیم یو ځل بیا د ښتاری لپاره

د میزان د ۱۸ لسمې ښارګوټی

متصدی : سباوون

په یوې لویې رښا کوټې کې دري تنه د یو پتنوس خواوشا ته راټول شوي او د یوې سیرامیک ډبرې په زرګونه ټوټې پارچې راټولوي او په ډیر زیار غواړي هغه بیرته د پخوانۍ بڼې په څیر جوړه کړي.

دوه پوړه لاندې د هیواد د ملي موزیم په دروازه کې د دویمې پیړۍ لیمونۍ رنګه مجسمه ولاړه ده او د اټکل له مخې به د کوشانیانو د پیر د کنیشکا پاچا وي، چې د هیواد په شمال کې په سرخ کوتل کې موندل شوې وه.

د موزیم رئیس عمراخان مسعودی وویل: (زمونږ کار کوونکو په بیلا بیلو لارو هڅه او هاند وکړ، تر څو دا شیان د طالبانو تر سترګو پټ کړی د دوو او دریو میاشتو اوږدو کې هغوی د ۲۵۰۰ په شاوخوا کې توکي ونړول) هغه زیاته کړه، کار کوونکي خوشحاله وو چې د تاریخي توکو له ماتولو وروسته طالبانو ماتې شوې ټوټې پریښودې تر څو هغه د یو پاتي شونې په توګه وساتل شي.

ان د طالبانو تر عمل د مخه له موزیم څخه د ارزښتمنو ټولګو(کلیکسیون) څخه په زرګونو توکي ورک شول، د کورنۍ جګړې پر مهال لوټ شول.

مسعود ای ډبلیو پي ار ته وویل:(مونږ د ۱۹۹۲ ۱۹۹۶ ترمنځ کورنۍ جګړې دمخه سل زره تاریخي توکي درلودل، چې له تاریخ د مخه یې تر شلمې پیړۍ پورې لرغونتوب درلود. د هغوی په سلو کې ۷۰ غلا شول او یوازې په سلو کې ۳۰ یې پاتي دي.)

د غلا شویو توکو په منځ کې ۴۰ زره سکې وي. ډیر پاتې شوي شیان هم ورل شوي. د موزیم کارکوونکو د احتیاط لپاره کوچنۍ او ډیرې ګران بیه توکي په بکسونو کې واچول او په ۱۹۸۸ کال کې یې د جمهوري ریاست په مانۍ کې په یو خوندي ځای کې کیښودل . دا توکي هلته ۱۵ کاله پاتې شول.

ګران بیه توکي باختري سره زر ۲۱۰۰۰ ټوټو یوه خزانه ، زیاتره طلا یې سکې، وښي، غوړوالی، تاجونه، توري، ملاوستنې، ګوتې او پایزیبونه وو چې په ۱۹۷۸ کال کې د جوزجان په ولایت کې له کینډنو څخه موندل شوي وو.

مسعودی وویل ، هغه توکي له زیږد څخه د مخه یوې پیړۍ او لومړۍ پیړۍ پورې تړاو درلود.

په ۲۰۰۳ کال کې د باختری طلا بیرته راځرګندیدل معجزی ته نږدې یو کار و. خکه زیاتره په دې اند وو چې هغه ښایی له هغه پټ ساتل شوي ځای څخه غلا شوي وي.

د موزیم کار کوونکی اوس په پټ ځای کې د ایښودل شوو توکو په راټولولو او جوړولو باندې کار کوي، تر څو وساتل شي.

هغه وایي : (د طالبانو تر رانسکوریدو وروسته مونږ ۱۲۰۰ توکي پاک او ځای په ځای کړي دي او اتیا نور مو ترمیم کړي دي.)

نداري ته د څو ایښودل شویو توکو تر څنګ په یو شمیر نورو باندی کار کیږي او په دري او انګلیسي یې نومونه او نورې څرګندونې ورباندې لیکي.

په ودانۍ باندې له چتک کار وروسته موزیم پروسږکال په رسمي توګه پرانیستل شو. د روان کال د سپتمبر په ۲۹ نیټه د خپلو نویو فعالیتونو لومړنۍ کالیزه لمانځي.

مسعودی لومړی کال د اوږد سفر یو یادګار بولي، چې د بیارغاونې ، روزنې، خبرولو(اشتهار)او د افغانستان په نورو برخو کې د نویو موزیمونو پرانیستلو ستړی کوونکی کار په کې شامل دی.

هغه وایي: (مونږ بې شمیره ستونزې لرو. مونږ یو ښه خوندی ځای او امنیت ته اړتیا لرو، مونږ دي ته اړتیا لرو، چې کارکوونکي په بیلا بیلو ځانګو کې وروزو. مونږ دنداري لپاره بکسونه نه لرو.) هغه زیاته کړه د چاپیان او هالینډ هیوادونو له مونږ سره دنداره د زیاتو بکسونو د جوړولو ژمنه کړي ده. ایتالوي او چاپاني ماهرینو ورکشاپونه جوړ کړي دي او یو شمیر کارکوونکي جاپان ته د روزنې لپاره استول شوي دي.

یوازې د نداري پنځه بکسونه د یو شمیر کوچنیو توکو د نداري لپاره جوړ شوي دي، لکه د برونزو وښي او ګوتې. په موزیم کې یوه کوټه د ختیځ ولایت نورستان د (کافرستان) د پیر د فرهنګ دنداري لپاره بیله شوې ده. په هغې کې د لرګو څخه اتنیکي ولاړې جوړې شوې مجسمې نداري ته ایښودل شوي دي.

تر ټولو ډیر په زړه پورې توکی، چې یونداره کوونکی یې دنتوتلو پرمهال ګوري، د اوبو یو مرمریز لوښی دی. دا لوښی د (بودا د خیر غوښتلو دکاسي) په نوم پیژندل شوی دی. ځکه لاتدینی برخه یې د ګلانو د غوټیو په څیر تویل شوې ده. د مسعودي د وینا له مخې چا نه شوای کولای دا د اوبو مرمرین لوښی د خپل دروندوالي له امله غلا او له ځایه وخوځوي.

امنیتي ستونزي اوس هم په خپل ځای پاتې دي. یوساتونکي چې د ای ډبلیو پي ار خبریال تالا شي یې اخیسته دواړه ننوتل او ودانۍ یې پرینبوده.

هره اونۍ له ۲۰۰ څخه تر پنځو سوو پورې خلك د موزیم نندارې ته راځي. کوچنیان د ننوتلو ټکس نه ورکوي. افغان لویان د پنځو افغانیو ټکس ورکوي او بهرنیان د یو ډالر ټکس ورکوي.

د موزیم رئیس غواړي د ښوونځي زیات شمیر زده کوونکي یې موزیم ته راشي، خوپه دې اړه زړه نازړه دی ، چې د پوهنې له وزارت مرسته وغواړي. هغه وایي ((هغه خپلې خپلې ستونزي لري ، ښوونځي یې نه خوښیږي.)

شپږ پنځوس کلن مسعودی دکابل پوهنتون د تاریخ او جغرافیې له پوهنځي فارغ شوی، دی نوموړی موزیم ته په ۱۹۷۹ کې راغی. له هغې مخکې یې څلور کاله د ښوونکي په توګه کار کړی او یوه موده یې د اطلاعاتو او فرهنګ په وزارت کې دنده سرته رسولې ده.

پنځه ویشت کلنې جګړې زمونږ دهیواد ټولې زیربناوې زیانمنې او ویجاړې کړې ددې جګړو له امله دهیواد اوسیدونکی کډو ته مجبور شول. خو اوس چې هیوادوال دهیواد غیږې ته راستنیږي دلته دبې کورنۍ او بې کاری له ستونزو سره مخامخ شوی دی.

دکورونو کرایې لوړې او تر ډالرو پورې وختی دهیواد والو هیله اوغوښتنه داده چې باید دولت دخلکو لپاره داستوګنې پروژې جوړې کړي او یا ورته دکورونو لپاره نمرې توزیع کړي.

ځکه خو دولت دخصوصی سکتور په بهیر کې دی ته زمینه برابره کړیده چې کورنۍ او بهرنۍ پانګوال کولای شي زمونږ په هیواد کې دولت سره دخانګړو پروتوکولونو له د استوګنې پروژې جوړې او بې کورو هیوادوالو ته یې د پیسو په مقابل کې ورکړي.

له همدې کبله دامریکا یوې خصوصي کمپنۍ چې میوچیوول نومیږي هیواد ته دبې کورو هیوادوالو لپاره دکورونو دجوړولو په موخه راغلې ده نوموړې کمپنۍ له افغانی مقاموتو سره له موافقې وروسته په دې توانیدله چې دکابل ښار دقصبې په سیمه کې د ۲۵۰ میلیونو ډالرو په لګښت داستوګنې دکورو یوه پروژه شروع کړي.

ددغې پروژې د افتتاح په مراسمو کې چې دقصبې په سیمه کې جوړ شوی وو دولسمشر لومړی مرستیال احمد ضیا مسعود له خوا د بنسټ ډبره کیښودل شوه په دې غونډه کې دکور جوړولو او مسکن وزیر یوسف پشتون دعامې روغتیا وزیر، محمد امین فاطمی د فواید عامې وزیر سهراب علی سفری ، دخوانانو وزیری آمینی افضلی، کابل ښاروال داکتر غلام سخی نورزاد دسوداګری داطاقونو رئیس اذرخش یوسفی او نورو لوړپوړو دولتی مسوولینو ګډون کړی وو.

په دې غونډه کې یوسف پشتون وویل: دا ښار ګوټی په ۷ سوه جریبه ځمه کې جوړیږي چې حکومت ددغې کمپنۍ په واک کې ورکړی ده. دا ښارګوټی دنړیوال ستندرد له مخې جوړیږي په دې ښارګوټی کې به له ۳ زرو څخه زیات اپارتمانونه جوړشي چې دزرو په شاوخوا کې به انګړو نه ولري او نور به په څو پوړونو کې جوړ شي.

دا ښارګوټی به ټولې اسانتیاوې لکه دښښلو صحی اوبه، بریښنا، تهویې سیستم، کالیزاسیون سیستم ولري. دغه راز به دبدرفتونو اوبه تصفیه شي د شاوخوا دخړوبولو او همد اشان دکیمیاوی سرې دجوړولو لپاره به تري کار واخیستل شي.

له دغه ښار ګوټی څخه به دامنیت لپاره شاو خوا ته یو دیوال هم چاپیر شي دننوتلو او وتلو لپاره به یوه لاره ولري او ټول فرعی سرکونه به یې پاخه وي.

دمیوچیول دکمپنۍ رئیس دانیل بیس بورن دخبرو له مخې چې دازادی راډیو سره یې وکړې د جوړولو کار به یې د ۲۰۰۶ کال دجنورۍ په شپږمه پیل شي په دې کې به ۲۵۰ تنه افغانان دکار لپاره وګمارل شي. دغه ښار ګوټی دهیواد په نورو پنځو ولایتونو کې هم تر نظر لاندې دی.

په دې ښارګوټی کې به تر ۱۵۰۰ پورې وګړی استوګن شي دیادولو وړ ده چې په دې کې به ۲۰۰۰ استوګن اپارتمانونه او د ۱۰۰۰ په شاو خوا یو پوړیزه کورونه ویې. دا کورونه به یو اطاقه، دوه اطاقه، دري اطاقه، او لوړپوړیز به څو اطاقونه ولري ددې کورونو بیه له ۱۸۰۰۰ ډالرو څخه شروع او تر ۶۰۰۰۰ ډالرو پورې رسیږي دوه روغتیایی کلینکونه دوه ښوونځی جومات پارك او مارکیټونه به ولري او ښارګوټی به په درو کلنو کې د ګټې اخیستنې ته چمتو شي.

ددې ښارګوټی په خرڅلاو کې به ۵۰ میلیونه ډالره ګټه وشي او نیمایی به یې دولت ته ورکړي.

دانیل په خپلو خبرو کې وویل چې دا یوه ازربیتناکه ورځ ده او دا دامریکا دانجونو اوهلکانو یو سوغات دی دافغانستان دخلکو لپاره چې د دموکراسی په لاره کې یې نوې ګامونه اینبي دی دغه کمپنۍ دیو افغان له خوا چې شریف نومیږي رهبری کیږي او دا ښار ګوټی به یوه نمونه وي.

یوسف پشتون دپرانستلو په نوموړی غونډه کې وویل: مونږ دیوه ښار ګوټی دپرانستلو شاهدان یو مونږ امیدواره یو چې په راتلونکی کې دکادرونو دنشتوالی ستونزه حل کړو خو په هر حال د اپروژه په خپل ډول کې بې ساری ده.

حال میتوانم به رویا های خود اعتماد کنم.
دریافت و ارسال پول در طی چند دقیقه محدود به سراسر دنیا.*
© 2005 Western Union Holdings, Inc. All Rights Reserved.
WESTERN UNION
انتقال پول
• ضرورت به حساب بانکی نبوده و دریافت کننده مکلف به پرداخت هیچ نوع فیس نمی باشد.
• شما میتوانید از ۱۹۵ کشور پول دریافت و یا به آن، ارسال نمائید.
• این خدمات در بامیان، غزنی، حیرتان، هرات، اسلام قلعه، جلال آباد، شهر کابل، قندهار، خوست، کندز، مزارشریف و زرنج موجود است.
* تابع اوقات فعالیت نمایندگی های دریافت کننده میباشد.
کابل بانک
Kabul Bank
۰۷۹ ۵۸۰۴۴۴ / ۰۷۰ ۲۹۹ ۲۴۱
۰۷۹ ۲۷۰ ۰۱۹ / ۰۷۰ ۲۷۰ ۰۱۹

تسلیمدهی تجهیزات نظامی...

از سال ۲۰۰۳ میلادی بدینسو در پایگاه یاد شده در حدود یکهزار سرباز کانادایی در چوکات نیروهای کمک به امنیت بین المللی در کشور به رهبری ناتو اقامت داشتند انتظار میرود این نظامیان کانادایی در ماه فبروری سال ۲۰۰۶ میلادی راهی شهر کندهار در جنوب کشور شوند و در انجا رهبری گروهی بازسازی ولایتی را که در حال حاضر ایالات متحده امریکا رهبری میکند به عهده بگیرند این سربازان کانادایی پس از عهده دارشدن رهبری PRT در قندهار در چوکات نیروهای ایساف یا کمک به امنیت بین المللی در افغانستان وظیفه اجراء نخواهند کرد و با گسترش نیروهای ایساف به جنوب کشور سربازان کانادایی دوباره با این نیروها بپیوندد در حال حاضر ناتو بیش از ۹۰۰۰ از ۳۶ کشور را در کشور رهبری میکند کشورهای عضو این پیمان در نشست در المان چندی قبل پذیرفتند که فعالیت های نظامی ایشانرا در جنوب کشور نیز گسترش دهند باگسترش فعالیت این نیروها به جنوب کشور کشور های عضو این پیمان اینرا هم پذیرفتند که ۶۰۰۰ سرباز دیگر را نیز در سال ۲۰۰۶ به افغانستان بفرستند

د عامې روغتیا وزیر بناغلی فاطمي وایي چې له دې وروسته به چا ته اجازه ورنه کړي چې د هیوادوالو له روغتیا سره لوبې وکړي

دا خصوصي سکتورونه دي چې افغانستان ته دارو درمل رالیږدوي په مزار شریف کې د درملو یو کارپوه او د روحي ناروغیو متخصصډاکټر نادر عالمي وایي ځینې کمپنۍ په قانوني توګه په افغانستان کې پر درملو پانګه اچونه کوي او ځینې نور یې پر ناقانونه توګه کوي.

ځینې خلك ګومان کوي چې ارزان بیه درمل د بنه اغیز پر ځای ناوړه اغیز پر ځای پریږدي او د ناروغانو د درملنې لپاره ډیر اغیزناك نه دي

خو کارپوهان وایي چې د افغانستان د خلکو اقتصادي ستونزو ته په پام سره ارزان بیه دارو ډیر اغیزناك پریوتي دي

افغانستان ته زیاتره درمل له ترکیې، هندوستان، پاکستان، ایران او چین څخه رالیږدول کیږي د عامې روغتیا چارواکي وایي چې سوداګر لومړی د درملو نښه یا سمپل دوی ته راوړي او پلټنې پرې ترسره کیږي. سوداګر بیا په دغه وزارت کې د درملو له تجزې وروسته چې د هغو د کیفیت په اړوند شکونه کړي، کولی شي چې له ګمرك وروسته یې درمل د افغانستان بازارونو ته وړاندې کړي.

د افغانستان په شمال کې د فارمیسۍ یو چارواکی شکرالله وایي چې هڅه کوي ناقانونه درمل په بازار کې نه وي.

خو که تاسو په لویو بازارونو کې کوڅو ته ووځی وینې چې د سړکونو پر غاړو هم ځینې کسان ډیر قیمتي دارو درمل د سیمه ییزو غرنیو بوټو ترڅنګ پلوري.

ځینې خلك شك کوي چې په افغانستان کې لاهم داسې یو ماشین نشته چې د درملو د توکو د تجزې لپاره وکارول شي.

کارپوهان فکر کوي چې افغانستان د درملو له سترو مصرف کونکو هیوادونو څخه دی

فاطمی: د درملو ...

او د درملو د تجزې لپاره اړومرو دغه ډول ماشینونه په ګردو لویو بازارونو کې باید شته وي

خو هغه سوداګر چې دارو د افغانستان بازارونو ته رالیږدوي ټینګار کوي چې دوی له بهر څخه په قانوني لارو درمل رالیږدوي او ناقانونه درمل هغو ولتي درملو ته وایي چې د دوی په وینا له روغتونونو څخه د عامې روغتیا د ځینې کارکونکو له خوا غلا او بیا بازار ته وړاندې کیږي

په مزار شریف کې د درملو یو پلورونکی عبدالکریم د همدې خبرې تر څنګ وایي چې ځینې درملتونونه هغه درمل پلوري چې د افغانستان د عامې روغتیا چارواکي یې ناقانونه بولي

خو چارواکي هغه خبر ردوي چې ګواکې د افغانستان له روغتونونو څخه د مرستندویه تولنو له خوا په وړیا توګه ورکړل شوي درمل غلا او بیا بازار ته وړاندې کیږي

سپردن اسلحه سنگین...

قوماندان خلیل که در حال حاضر قوماندانی لوای دوم امنیتی در شاهراه شمال و شمال شرق را به عهده دارد.

به تعداد دوچین تانک، سه چین ماشین محاربوی چهار ضرب هاوان، یک ضرب توپ هفتاد و پنج ملیمتری و تعدادی دیگری اسلحه سنگین و خفیف را به مسوولان برنامه دایاک سپرد این فرمانده چندی قبل نیز مقداری اسلحه سنگین و خفیف اش را به این برنامه سپرده بود.

دوه قوماندانان...

اوس جرمونه نه ترسره کیږي اود خلکو وضعه آرامه ده اوس ددوی ددوسیو په اړه کار روان دی ډیر ژر به په دې اړه پریکړه وشي او دکاپیسا ولایت څارنوالی په ډیر جدیت سره کار کوي.

او هیله لرو چې په راتلونکو دوو اونیوکې به دقهار او محبوب دبرخلیك په اړه پریکړه وشي دچارواکو په وینا د دولت لخوا ددغو قوماندانانو دنیول کیدو بنسټیز لامل له هغوی څخه دخلکو زیات شکایت وو چې ددغو شکایتونو په بنسټ دوی له بشري حقوقو څخه په نیرو هم تورن بلل شوی خو د کاپیسا ولایت دځارنوالی مشر غلام صدیق شفق وایي چې د وی ددغو دوو قوماندانانو ددوسیو په اړوند زیاته پلټنې کړې چې محکمې ته به یې وړاندې کړي دا دوه قوماندانان ددوی په وینا یو یې دمقاومت د جبهې او بل یې د طالبانو دلیکې قوماندان و دیوویشتو کلونو جنګونو وروسته اوس هیواد ورو ورو دسولې په لور ګامونه پورته کوي اوس چې موږ سولې ته ارتیا لرو یو شمیر خلك شته چې له دې څخه ګټه پورته کوي او وایي چې موږ امنیت ټینګوو خو موږ کولای شو جرایم جدا کړو او خپلې دوسیې وړاندې کړو دا لومړی ځل دی چې په کاپیسا کې دوه ځایی قوماندانان دجنګي جنایاتو او بشري حقوقو څخه دسرغروني په تور محاکمې ته راښکل کیږي.

ارداده
زیرنظر هیات تحریر انتشار میباید
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: سهراب دیدار
ارداده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر ۹۵)
تیلفون موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶
روزنامه آزاد وملی نشریه مرکز نشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: صدیق الله "صادق" و احمد شاه "وحدت"
چاپ: مطبعه مرکز نشراتی افغان
قیمت یك شماره ۳ افغانی
ERADA Daily
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor: Suhrab Didar (Mobil Phone: 070222726)
Composed & designed by: sidiq ullah (sadiq) & Ahmad shah (wahdat)
eradadaily@hotmail.com